

ΠΑΝΔΩΡΑ.

15 ΜΑΡΤΙΟΥ, 1857.

ΤΟΜΟΣ Ζ'.

ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ 168.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ.

(Τίτλος. "Ιδε γρ. 167. σελ. 529.)

.....#*#*#.....

ΚΕΦ. Β'.

Περὶ τῶν γενομένων εἰς τὰν Δημοσίαν Ἐκπαίδευσιν κατὰ τὸ λῆξαν σχελικῶν ἔτος καὶ μάχρι τῆς 21 Δεκαμέρου π. ἔτους.

ΜΕΡΟΣ Α'.

Ἐκθέσας εὐσυνόπτως τὴν κατάστασιν τῶν τοῦ Κράτους διδακτηρίων καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐργασιῶν αὐτῶν κατὰ τὸ λῆξαν σχολιακὸν ἔτος, παρακλήσιον τὴν Ὑμετέραν Μεγαλεύστητα νὰ μοι ἐπιτρέψῃ, δηποτὲ ἐκθέσω κεραλαιωδῶς τὰ οὖσιαδέστερα τῆς ὑπηρεσίας γεγονότα κατὰ τὸ αὐτὸ σχολιακὸν ἔτος αὐτοῦ τὰ ἀποτελέσματα ἐπήνεγκον πολλὴν ἐπὶ τῷ ἐν τοῖς τρισὶ τῆς δημοσίᾳς ἐκπαίδευσεως κλάδοις.

Δημοτικὴ ἐκπαίδευσις.

Α'. ΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΟΝ.

Τὸ Β. Διδασκαλεῖον, ἀναλόγως τῆς προόδου αὐτοῦ, εἶχεν ἀνάγκην κανονισμοῦ, οὗ τὰ καθέκασταν νὰ βαίνωσιν δημοτικῶς πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς συστάσεως αὐτοῦ, ἔχοντα πρὸς ἄλληλα σχέσιν καὶ συντελοῦντα εἰς παραγωγὴν δημοδιδασκάλων, οὐ μόνον τὰ ἀπαρτούμενα τῶν μαθημάτων εἰδότων, ἀλλὰ καὶ ἡθικῆς μεμορρωμένων, καὶ ἐν τάξει καὶ σύκοσμικά παιδαγωγημένων, καὶ ἐγγυήσεις ἀσφαλεῖς οὕτω παρεχόντων περὶ τῆς διαπλάσεως τῶν ἡθῶν τῆς, ἵνε καλοῦνται νὰ διδάξωτι, νεότητος ἀπανταχοῦ τοῦ Κράτους. "Οὐεν, πρωνοίχ τῆς Γ. Μ. διερρύθμισθη ἡ ἐπωτερικὴ αὐτοῦ διάταξις διὰ τακτικοῦ κανονισμοῦ, πληρεστέρου τοῦ πρὸ ἐτῶν ὑφισταμένου, ἐν ᾧ ὁ ωρίσθυσαν ἀκριβέστερον τὰ τῆς διαιτῆς καὶ πειθαρχίας τῶν τοῦ διδασκαλείου φοιτητῶν καὶ τὰ καθήκοντα τῶν ἐν αὐτῷ ὑπηρετούντων. "Δεσμενός δὲ δύναμικι νὰ εἴπω διτὶ τῆς ἐνεργείας ὑπηρεσίας γεγονότα κατὰ τὸ αὐτὸ σχολιακὸν ἔτος αὐτοῦ τὰ ἀποτελέσματα ἐπήνεγκον πολλὴν ἐπὶ τῷ ἐν τοῖς τρισὶ τῆς δημοσίᾳς ἐκπαίδευσεως κλάδοις. Κρείττω ἀλλοίωσιν εἰς τὸ κατάστημα τοῦτο, καὶ

πολὺ μείζων προσδοκιάτοι διὰ τοῦ γείνου ἡ βελ-
τίωσις αὐτοῦ. "Οπως δὲ ἔξελέγγηται ἡ πέω; δια-
γωγὴ τῶν προσεργούμενον φοιτητῶν καὶ επέργων-
ται εἰς αὐτὸν οἱ παρέχοντες μαρχιόντες δείγματα τῆς
θύικοτητος καὶ εὑρακούσιας αὐτῶν, διδοται δὲ καὶ ἐπιτηδεύματα εἰς δὲ τὸ Β. Διδασκαλεῖον ὥλιγό-
μετά τὴν ἀποκερώτωσιν τῶν σπουδῶν αὐτῶν ἀκρι-
βῆς ἔλεγχος τῶν τὰ γνώσεων καὶ τῆς περὶ τὸ δι-
δάσκαιον ἵκανότητος αὐτῶν, ὡρίσθι, διὰ Β. Διδασκα-
γματος συμπλόνως πρὸς τὰ ὑφεστῶτα καὶ τὴν πείραν,
ἐξετάσεως τῶν τὰ εἰσεργούμενον διδασκαλικῶν καὶ τῶν ἀπολυομένων καὶ δημοδιδασκαλιῶν πτυχίων
τυγχανόντων, καὶ τοι τῶν μετὰ διέταξε, κατὰ τὸν
περὶ δημοτικῶν σχολείων νόμον, εἰς δευτέρας ἔξε-
τάσεις ὑποδικλημένων διοίων δὲ καὶ τῶν ἀλλα-
γοῦ μὲν παιδευθέντων, ἐριεμένων δὲ νὰ λαζωσιν
ἀδειῶν τοῦ διδάσκαιον ἐν δημοτικοῖς σχολείοις, δη-
μοσίους δὲ ἴδιοις συντηρήτοις. Ανάγκη δὲ ὑπῆρχε νὰ
γεριγρήθωσιν εὐκολίᾳ τινὲς εἰς τὰ περὶ ἔξετάσεως
τῶν δημοδιδασκαλισθῶν, ώς πρὸς τὸν τρόπον κατ-
τὸν γρόνου, καὶ περὶ τούτου διέταξε τὰ γρειώδη
τὸ ἀπὸ 11 Ιουλίου παρελθόντος ἔτους Βικτορίου
Διάταχμα.

Κατὰ τὰ καίρεινα, τριήκοντα νέοι, οἱ ἐπιμελέ-
στεροι καὶ ἔνδεστεροι, ἐκπαιδεύονται ἐν τῷ Δι-
δασκαλεῖῳ δικαίων τοῦ δημοσίου. ¹¹ Υ. Μ. σχε-
ψάμενη ὅτι ἡ πρώτη τοῦ λειτουργοῦ διδασκαλία θέλει
ἀποδικίνεις ἀποτελεσματικῶρες, ἀν μεταθεωται
δι' ἱερέων κατηρτικάνων ἐν μαθήσει καὶ ἀρετῇ.
διδοῖσε διὰ Διατάγματος, ίνα ἐν ταῖς ὑποτροφίαις
ταῦταις προτιμήνται τῶν ἄλλων οἱ ἱερωμένοι, η
οἱ μέλλοντες νὰ ἱερωθῶσι καὶ ἀνεργάμενοι νὰ δι-
δάξωσι μετὰ ταῦτα ὡς δημοδιδασκαλοι. Τὸ μέτρον
τοῦτο θέλει προσπορίσαι συνάμμα πρὸς τοὺς λειτουρ-
γοὺς τῆς Θρησκείας τὰ πρὸς ἀνττέρερον βίου ἐπιτί-
δεια, αὐξανομένης τῆς προσόδου αὐτῶν διὰ τῆς ἐπι-
γοργήσεως τοῦ δημοδιδασκαλικοῦ μισθίου.

Β'. ΔΗΜΟΔΙΔΑΣΚΑΛΟΙ.

Πέρι, δὲ ἀσπαζόμενος ἔντιμον ἐπάγγελμα, προτέρ-
γεται μὲν εἰς τοῦτο πάντως ἐκ κλίσεως ρυσικῶς,
αὐλλ' οὐ γέντον παραρμέται καὶ ἐκ τῆς ἀπὸ ταύτου
προσδοκίας πορισμοῦ. Καὶ τὴν μὲν πρώτην αἵτινα
ἐπροσπάθει, τὸ ἐπ' ἐμοὶ, νὰ ἐπικρατύνων ὑποδει-
ξας αὐτοῖς τὸν σπουδαῖον σπουδαῖον αὐτοῦ ἐν τῷ
καινωνίᾳ καὶ τὴν ὑπὲρ αὐτοὺς διὰ τοῦτο σπουδὴν
τῆς Κυβερνήσεως. Κις εμφύγωσιν δὲ τῆς δευτέρες
αἵτιας διέταξεν ἡ Υ. Μ. τὴν αὔξεσιν τοῦ μηνιαίου
μισθίου τῶν τρίτης τίξεως δημοδιδασκαλῶν ἐκ
δραχμῶν 50 εἰς 60, κατὰ τὰ ἐν τῷ προϋπολογι-
σμῷ τοῦ 1855 ψηφισθέντα. Επειδὴ δὲ διάφοροι
αἵτια, εἰ καὶ μὴ δεδικτιολογιμένα τὰ πλεῖστα, ἐπ-
έρερον τὴν ἀσπάσιαν ἀτακτον πληρωμὴν ἐκ μίρους
πολλῶν δήμων τοῦ μηνιοῦ τῶν δημοδιδασκαλῶν,
καὶ πολλάχιον τὴν παντελῆ καθηγούσην αὐτοῦ,
πάντας δὲ οἱ ὑπὲρ τῆς διηρέθσεως τῆς ἐλλειψεως
ταῦτας καταβληθέντες εὐγενεῖς ἀγάνες τῶν προκατό-
γονοῦ μηνοῦ δὲν ἀπέσησαν κατ' εὐχὴν τελεσθέροι, οἱ

κλεῖστοι τῶν δημοδιδασκαλῶν ἐκ τῆς ἀπορίας τῶν
πόρος τὸ ζῆν περιέπεσαν εἰς τελείων ἀμηγανίων καὶ
τρόζαντο, καταλείποντες τὸ ἐπάγγελμα τοῦτο ἐναγ-
τιον τῆς κλίσεως αἴτων, νὰ ἐπιτίθωνται εἰς ἄλλα
στευσαν ὁ ἀριθμὸς τῶν φοιτητῶν. Πρὸς ἐπανόρθωσιν
τῆς παγεᾶς ταῦτης τῆς δημοδιδασκαλίτης ἔξεδέθη
ο ΤΞΙΙ'. νόμος, ὅστις ὥρισε καὶ νὰ προκαταβάλληται
μιατος συμπλόνως πρὸς τὰ ὑφεστῶτα καὶ τὴν πείραν,
ἐξετάσεως τῶν τὰ εἰσεργούμενον διδασκαλικῶν καὶ τῶν
ἀπολυομένων καὶ δημοδιδασκαλιῶν πτυχίων
τυγχανόντων, καὶ τοι τῶν μετὰ διέταξε, κατὰ τὸν
τοῦτο δὲ ν' ἀπολαμβάνῃ αὐτοδικαίως τὰ καταβάλ-
λητας ἀποδιδασκαλίτης εἰς τὸν δημοσίου ταμείου κατά μήνα,
λόγιαν δὲ τῶν πρώτων εἰσπράξεων τῶν δημοτικῶν
ταύτων εἰσόδων.

'Ο νόμος οὗτος ἐπίνεγκε νέαν ζωὴν εἰς τὴν δη-
μοδιδασκαλίτην, ἀρετὰς τὰ κύρια αἵτια τῆς ἀπομα-
ράντως αὐτῆς πολλοὶ τῶν παρηγόρων δημοδι-
δασκαλίτων ἐπενθήθησαν εἰς τὸ πρῶτον αὐτῶν ἐπάγ-
γελμά, ὁ δὲ τῶν μαθητῶν τοῦ διδασκαλείου ἀριθ-
μος ηὗξης κατὰ τρία πέμπτα τούτου ἐνεκκ πολ-
λαῖ κανεὶς θίσεις ἐπληρώθησαν καὶ νέα σχολεῖα συ-
εστάθησαν καθ' ὅλον τὸ Κράτος, ἀρέσιν μὲν 41,
κορυσίων δὲ 22, καὶ οὐδεμίαν ἔγινε ἀμφιβολίαν
ὅτι ἐντὸς διλίγου θέλομεν δυνηθῆ νὰ συμπληρώσω-
μεν τὰς κανάς θίσεις καὶ νὰ αὐξήσωμεν τὸν ἀριθμὸν
τῶν σχολείων, καταργοῦντες οὕτω βαθμηδὸν τὰ
περιττά πλέον καθ' ἀπόσταμεν γραμματοδιδασκαλεῖται.
Ἐπειδὴ δὲ διάφοροι τοῦ Κράτους δῆμοι ἐννοήσαντες
τὰ κοινωνικὰ ἀγνήθη, ἀπίνακα ἐκπηγάζουσιν ἐκ τῆς
τοῦ γυναικείου φύλου ἐκπαιδεύσεως, ἐξητάσαντο ἀ-
θρόος τὸν διορθωμένον διδασκαλισθῶν, δυσχέρειαι δὲ
καθ' ἀπόσταμεν ἀδύνατον ἀπαστὸν συνάμμα τῶν αἵτιας
τούτων τὴν ἐπιλήρωσην, ἔκρινα κακὸν νὰ παραγ-
γεῖται εἰς τὸν δημοσίου τοῦ Κράτους νὰ πέμψωσιν
εἰς τὸ ἐνταῦθα Παρθεναγαγαῖον τῆς Φιλεκπαιδεύ-
της ἐταῖροις ὑποτράχεως γεννιδάς πρὸς ἐκπαιδεύ-
σιν, ἐπὶ τῇ ὑπαγρεώσει νὰ διδάξωται μετὰ ταῦτα,
ποτὶ τριετίαν τεύλαγχιστον εἰς αὐτοὺς ἐκείνους τοὺς
δήμους, η τὰς ἐπαργίας, ὃν τῇ δικτύῳ ἐξεπαιδεύ-
θησαν. ¹² Η παραγγελία αὗτη ἔρχεται ν' ἀποφέρῃ
κακοὺς καρπούς, διότι μέχρι τοῦδε δῆμοι μὲν τινες
διώρισαν τοιχύτες, ἔτεροι δὲ ἀσχολοῦνται εἰς εὔρε-
σιν τῶν καταλλήλων. Οὕτω πέπεισμαι, θέλει ἐξα-
πλωθῆ πανταχοῦ τοῦ Κράτους, ἡ ἐκπαίδευσις τῶν
κορυσίων, διότι ἐκάστη κοινότης προσκήσεται τὴν
ταυτής διδασκαλον.

Γ'. ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΔΗΜΟΤΙΚΟΝ ΣΧΟΛΕΙΟΝ.

Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο δημοτικαῖς δικαίωνται καὶ
ἰδιωτικαῖς ἀνηγέρθησαν δημοτικὰ Σχολεῖα ἐν τοῖς
εὖης τόποις.

'Ἐν Σπέτσαις.

'Ἐν Θουρία Καλαμών.

'Ἐν Ἀλιγανίᾳ Καλαμών, διπάνγκις τοῦ Π. Δη-

μάρτι.

'Ἐν Χαροκοποῖ Πυλίνας.

'Ἐν Φυγκλείᾳ Όλυμπίας.

'Ἐν Τριπόλει 2.

'Ἐν Τρύπη Δακεδαίμονος.

Ἐν Μολάσις Ἐπιδαύρου Λιμηνᾶς.	
Ἐν Ἀπιδέᾳ Ἐλαους τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας.	
Ἐν Καρδαμόλη Οίτυλου.	
Ἐν Παμφίλη Τριγωνίας.	
Ἐν Ηπειρῷ,	
Γαρδικίω καὶ	Φθιώτιδος.
Μοσχογωρίω	
Ἐν Κουκουβίστῃ Πλανασίδος.	
Ἐν Πειραιῇ, ιδιωτικὴ δαπάνῃ.	Ἀττικῆς.
Ἐν Μαραθώνῃ	
Ἐν Θυίσιῃ.	
Ἐν Στενῇ Εὔβοιας.	

Δ'. ΠΕΡΙ ΜΕΘΟΔΟΥ.

Γνωστὸν, Μεγαλειότατε, ὅτι ἡ ἐν χρήσει μέθοδος ἐν τοῖς δημοτικοῖς σχολείοις ἔστιν ἡ ἀλληλοδιδακτικὴ, ἡς τὰ καθέκαπτα ὄριζει ὁ ἀπὸ τοῦ 1834 ἐν ισχύι Ὁδηγὸς τοῦ Σεραζίνου, μεταρραγίεις δικταγγὴ τῆς τότε κυβερνήσεως ὑπὸ τοῦ ὑπὲρ τῆς παιδείας τοῦ ἔθνους μογύθισαντος Κ. Ι. Π. Κοινώνη καὶ ἐπισκήμιος παρ' ἡμῖν εἰσαγγελίες. Ἐφάνη δύμας ἀναγκῶν ὁ Ὁδηγὸς οὗτος ν ἀναθεωρηθῆ ὑπὸ εἰδημόνων καὶ ἐπενεγγόντων αὐτῷ, εἰ γρεία, ὅσας ὁ κατρός; καὶ ἡ πείρα ὑπέδεξαν ἀναγκαλικὰ βελτιώσεις. Ἡ ἐπὶ τούτῳ συσταθεῖται ἐπιτροπὴ ὑφ' ἐνὸς τῶν προκτόχων μου, ἐπὶ μικρὸν ἐγγασθεῖσα, ἐλγίλιωσεν εἰς τὸ οἰκουργεῖον τὰς ἔκυπτες ἐπὶ τοῦ Ὁδηγοῦ γνωμὰς ἐκ τούτων ἡ Ὅ. Μ. διὰ τοῦ ἀπὸ 23 Ἰουλίου π. ε. Β. δικτάγματος, διέταξε νὰ γίνωστι δεκταὶ, ὅσας ἐθεώρησεν ἀναγκαλικές, ἐξ ὧν αἱ οὐσιωδέστεραι εἰστιν—ἡ βαθμοῦν εἰσαγωγὴ τοῦ στρογγύλου εἴδους τῆς γραφῆς, ἀτε ἐλληνικωτέρου, καὶ ἡ γρῆσις τῆς Γραμματικῆς τῆς ἀρχαίας μόνον Ἐλληνικῆς γλώσσης, διότι καὶ ἡ νῦν γραφομένη γραφή θεωρέει πρὸς τὴν ἐκείνην τελειότητα καὶ ὑποβάλλεται αἱ ἐπὶ πλέον τοὺς ἐκείνης κανότιν.

Οπως δὲ τὰ σχολεῖα ταῦτα τύχωσιν ἐν καιρῷ διδακτικῶν βιβλίοιν, δύον οἷον τε τελείων καὶ πρὸς τὴν ἀντιληπτικὴν δύναμιν τῶν παιδῶν εὐθέτων, ἐπέθη διὰ δικτάγματος τῆς Ὅ. Μ., ἐκδοθέντος τῇ 1 Σεπτεμβρίου π. ε., ἀγόνι συγγραφῆς τοιωτῶν ἐπὶ γραμματικῷ βραβείῳ καὶ ἀλλικαὶ ὥρελείκις τοῦ τὸ βίλτιον ἐκ τῶν ὀρισμένων συγγράψαντος. Καὶ δὴ προεκπρόγονη ἡδη κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἀγόνι συγγραφῆς Γραμματικῆς καὶ ἔτερος καλλιγραφικῶν δειγμάτων, κατὰ τὰ ὑποδειγμέντα διὰ ἀμφότερα τὰ ἔργα σχέδια ὑπὸ τοῦ Υπουργείου.

Ε'. ΠΕΡΙ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗΣ ΦΟΙΤΗΣΕΩΣ ΕΙΣ ΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ.

Ἐπειδὴ τῶν ἀπλουστέρων τινὲς, ἐκ τῆς ιδέας ὅτι δύνανται νὰ ὠρελῶνται ὑλικῶς ἐκ τῆς δεκτάντης τοῦ χρόνου τῶν ἔκυπτων τέκνων εἰς γεωργικάς καὶ ἀλλικαὶ βιναύσαν τεγγών ἐργασίας, καὶ κατ' αὐτὰς ἔτι τῆς μικρᾶς καὶ ἀπαλῆς αὐτῶν νεότητος δημόρας, μὴ προβλέποντες ὅτι πολὺ χρητικότερα καὶ εἰς αὐτοὺς τούτους καὶ εἰς ἔκυπτα καθίστανται, ὅταν πρὶν ἡ ἐπιδοθώσιν εἰς τὰ εἰρημένα ἔργα, σχολείων ἰκενάς ποσότητας. Λί μέχρι τοῦδε προστιχειωθῶσιν εἰς τὰς πρώτας καὶ ἀπαραιτήτους ενεργείας, προστιθέμεναι εἰς τὰς 100,000 δραχ.,

γνώτες, καλύουσι τὰ τέκνα αὐτῶν τῆς εἰς τὰ σχολεῖα φοιτήσεως, καὶ οὕτω μένουσι αὐτὰ ἐφ' ὅλον τὸν βίον πάντη ἀγράμματα, ἐνόμισκα καθηκόντων νὰ φροντίσω, ὥστε νὰ ἐνεργηθῶσιν ὅσα ὁ περὶ δημοτικῶν σχολείων νόμος διακελεύει (ἐν ἅρθροις 6 καὶ 7) περὶ τῆς ὑποχρεωτικῆς τῶν παιδῶν φοιτήσεως εἰς τὰ δημοτικὰ σχολεῖα μέχρι τοῦ 12 ἑτούς τῆς ἡλικίας αὐτῶν, ἐκτὸς ἂν δεόντως ἀποδεῖξωσιν ὅτι κάπηνται καὶ πρὸ τῆς ἡλικίας ταύτης τὰς διδακτορικές ἐν τοῖς σχολείοις τούτοις γνώσεις. Οὐδεμίαν ἔχω ἀμφιβολίαν ὅτι αἱ δοθεῖσαι διηγήσι θέλουν τάχιστα ἀναδεῖξει λίκην εὐάρεστα ἀποτελέσματα.

Εἰς ἐπιτήρησιν τῶν δημοτικῶν σχολείων ὄριζε ὁ περὶ αὐτῶν νόμος, παρεκτός τοῦ γενικοῦ πάντων τούτων ἐπιτηρητοῦ, καὶ ἐπιτροπᾶς ἐρορευτικάς τα καὶ ἔξταστικάς, καὶ κατὰ δήμους εἰδικῶς, καὶ κατ' ἐπαργίας γενικώτερον, καὶ κατὰ Νομούς καθόλου, ἐπιτηρουμένας καὶ ἔξελεγχομένας ἐναργικῶς. Άι ἐπιτροπαὶ καταὶ δι' ἐκθέσεων αὐτῶν δίδουσι πρὸς τὸ οἰκουργεῖον τὰς δεούσας πληροφορίας ἐκάστοτε περὶ τῆς καταστάσεως τῶν σχολείων, τῶν ἐλλειψεων καὶ ἀντηγκῶν αὐτῶν, καὶ εἰ τινος τοιούτου. Καὶ αἱ μὲν κατὰ δήμους τοιαῦται ὑπῆργον, καὶ ἐάν που ἡσαν ἐλλιπεῖς, ἡ ἐλαττωματική, παρηγέλθησαν αἱ ἀρμόδιαι Ἀρχαὶ ἵνα συμπληρώσωσι καὶ διορθώσωσιν αὐτάς. Άι κατ' ἐπαρχίαν δύμας οὕπω συνεκροτήθησαν ὡς ὁ νόμος ἀπήται. Ἡ ἐπιζήμιος κατὰ πολλοὺς λόγους αἵτη ἐλλειψεῖς ἐκλείψει διὰ τῆς ἐκτελέσσεως τοῦ νόμου, δοθεῖσης τῆς περὶ τούτου παραγγελίας εἰς τὰ Ἐπαρχιακὰ συμβούλια, εἰς ὃν τὴν ἀρμοδιότητα ἡ ἐκλογὴ αὐτῶν υπάγεται.

ΜΕΡΟΣ Β'.

Μίση ἐκπαίδευσις.

Κατὰ τὸ λῆξαν σχολικὸν ἔτος τὸ πνεῦμα τῆς κλάδους διαιρέσσεως τῆς μέτης παιδείας κατὰ τὰ διάφορα ἐπαγγέλματα, ἐπεκρατήσθη ὡς ἐκ τῶν εξής δηλούται.

Δ'. ΙΕΡΑΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ:

Ἡ Ὅ. Μ., περὶ πλείστου ποιουμένη τὴν ἐκπαίδευσιν τοῦ ιεροῦ κλήρου καὶ τὸν ἐν μαθήσει καὶ εὐσεβείᾳ κατεργατισμὸν τῶν λειτουργῶν τοῦ Ὅμιστου, ἐκύρωσε τὸν περὶ ιερατικῶν σχολείων ΤΕΖ νόμον διὰ δὲ τῶν ἀπὸ 27 καὶ 28 Οκτωβρίου π. ε. καὶ τοῦ ἀπὸ 1 Νοεμβρίου π. ε. Β. διαταγμάτων, διέταξε τὰ περὶ δργανισμοῦ καὶ τῆς διοικήσεως αὐτῶν, συνέστησε τὴν ἐπὶ τοῦ ταμείου αὐτῶν ἐπιτροπὴν, καὶ δώσει τὴν κατὰ τὸ Κράτος σύστασιν τριῶν τοιωτῶν σχολῶν.

Αἱ κατὰ τὸ Κράτος εὐαγγεῖς Μοναὶ καὶ οἱ σεβασμιώτεροι ιεράρχαι καὶ θεοφίλεις ἀνδρες ἡρέσανται ἐποίμνιας συνειπέροντες ὑπὲρ τῶν εἰρημένων τοιων σχολείων ἰκενάς ποσότητας. Λί μέχρι τοῦδε προστιχειωθῶσιν εἰς τὰς πρώτας καὶ ἀπαραιτήτους ενεργείας, προστιθέμεναι εἰς τὰς 100,000 δραχ.,

δι; ή 'Υ. Μ. εὐχρεστήθη νὰ χαρηγήσῃ ἐκ τῶν πρὸς καία. Καὶ δὴ οὐ μόνον οἱ πρὸς ἐμπορίκου παρεξηκαΐδευσιν καὶ καταρτισμὸν τοῦ αἰλῆρου διωρημάτων διαφόρων φιλογενῶν, συμποσιῶνται εἰς κεράλαιον δρ. 123,000, ὃν οἱ τόκοι θέλουσι δαπανῶνται εἰς τὴν συντήρωσιν τῶν σχολῶν, αἱ δὲ ἑτήσιαι συνεισφοραὶ, παρεκτὸς τῶν εἰρημένων τόκων, ἀναβούντων ἡδη εἰς δραχ. 7,850.

Τὰ ποσὰ ταῦτα εἶς εὐλόγων ἀριθμῶν πιστεύωνται ἐντὸς διλίγου θέλουσιν παρεξηκαΐδευσιν, μεγάλου διεγερθέντος τοῦ ζῆλου ἐν πάσῃ θεοσέβει κακοδίᾳ ὑπὸ τοῦ πάθου, δη; ή Γυνέρα Μαγχλειότης ὑπὲρ εὔσδωτεως τῶν σπουδαίων τούτων διδαχτηρίων ἀνέδειξεν, ἐμπνευσθείση.

Η ἐκ τῶν σχολῶν τούτων ὀρέλεια προσδοκᾶται, Μαγχλειότατα, σπουδαία καὶ μεγάλη ἐντὸς διλίγου χρόνου ἔξει η Πατρίς κατώτερον αἰλῆρον πεφωτισμένον τῷ φωτὶ τῆς τε θεοδιδάκτου διδασκαλίας ἐν τῇ δυνατῇ ἀναπτύξει, καὶ τῷ τῆς θύραθεν ἄμφι πυιδείας. Ἐκάστη, δον καὶ ἐλαχίστη, κοινότερος προσκτίσεται οὐ μόνον εὐπαίδευτον ἐρημέριον, ἀπλῶς τὰς κεκονοιεμένας ιεροτελεστίας ἐνεργούντα, ἀλλὰ καὶ κήρυκα ἐν ταυτῷ τοῦ θείου λόγου, ἀπικρατινούτα τὴν εὐσέβειαν διὰ τῆς ἐν Κυρίῳ διδασκαλίας ἐν πάσῃ γριπτικανού καρδίᾳ.

Β'. ΡΙΖΑΡΕΙΟΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗ.

Περὶ ιεροτεικῆς ἐκπαιδεύσεως γενομένου μοι τοῦ λόγου, χαίρων ἀγγέλλω τῇ Γυνέρᾳ Μαγχλειότητι δι; ή Εκκλησιαστικὴ 'Ριζάρειος σχολὴ ἀπέστρεψε κατὰ τὸ λᾶξην σχολιακὸν ἔτος ἀξιολόγους ὅπωστον καρπούς, ἀπολύτως τελειοδιδάκτους μαθητὰς ἐνδεκε. Η δὲ Γυνέρα Μαγχλειότης, ἵνα ἀναπτύξῃ τὸν ζῆλον τῶν λοιπῶν μαθητῶν καὶ εἰς τὴν ἐλόγῳ σχολὴν ἥθικὴν παράτρη ὑποστήριξεν, διέταξε δύο μὲν τῶν ἀπολυθέντων τούτων νὰ διορίσθωσι διδάσκαλοι τῶν ιερῶν μαθημάτων ἐν τοῖς Ἀθήνασιν Ἐλληνικῆς σχολείοις, καὶ ἐκ τῶν λοιπῶν νὰ γίνωσιν ὅμοιας ὑπότροφοι τοῦ Πανεπιστημίου, ὑποχρεωθέντες καὶ οὗται καὶ ἔκεινοι ν' ἀκροντωτεί τῶν μαθημάτων τῆς θεολογικῆς σχολῆς καὶ τῆς φιλολογίας, σπως τελειοποιηθέντες χρησιμεύσοσιν ἐν ταῖς ιερατικαῖς σχολαῖς.

Πέπεισμαι δι; Μαγχλειότατε, δι; έτην μικροὶ τροποποιήσεις ἀπενεγγύωσιν εἰς τὸν φργνητισμὸν τῆς σχολῆς ταύτης, οἱ εἰς τὸ μέλλον καρποὶ ἔσονται ἀξιοὶ τῶν ἐν Κυρίῳ κεκομημένων ἰδρυτῶν αὐτῆς.

Γ'. ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ.

Η 'Υ. Μ. εὐηρεστήθη διὰ διοτάγματος νὰ συστήσῃ ἐμπορικὸν τμῆμα παρὰ τῷ Γυμνασίῳ Σύρου καὶ νὰ κανον.ση τὰ περὶ διδασκαλίας τῶν κυριωτέρων ἐμπορικῶν μαθημάτων, διαριτατεῖ δύο εἰδικοὺς ταύτης καθηγητὰς, τὸν μὲν τῶν στοιχείων τοῦ ἐμπορικοῦ δικαιού, τὸν δὲ τῆς διπλογραφίας καὶ ἐμπορικῆς Γεωγραφίας καὶ τῶν σχετικῶν πρὸς τὴν ἐμπορίκην καθόλου μαθημάτων. Η βελτίωσις αὗτη τοῦ εἰρημένου Γυμνασίου ἀπεδείχθη ἡδη ἐκ τῆς παίρας πόσον ἦν σπουδαῖας καὶ ἀπαραιτήτως ἀναγ-

καία. Καὶ δὴ οὐ μόνον οἱ πρὸς ἐμπορίκην παρεξηκαΐδευσιν καὶ καταρτισμὸν τοῦ αἰλῆρου Γυμνασίου διδάσκονται ἡδη διωρεάν μετά τῶν ἀλλων καὶ τὰ διαληθρέυτα ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἀγεν τῆς ἐμπόρους μαθητα, ἀλλὰ καὶ πολλοὶ ἐκ τῶν ἐν τοῖς ἐμπορικοῖς γραφείοις τῆς Σύρου ἡδη διατελούντων προστῆθον εἰς ἀκρόασιν τῶν ἐμπορικῶν μαθημάτων.

Δ'. ΝΑΥΤΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ.

Α' οὖν η 'Υ. Μ. ἐνέκρινε τὸ σχέδιον τοῦ Βαρβάκειου Δυκείου, τὴν θέσιν ἐρ' η; θέλει οὐκοδομηθῆ, καὶ τὸ ἀναγκαῖον οἰκόπεδον παρεχωρήθη ὑπὸ τοῦ δημοσίου, οὐδεμία πλέον ἀμφιθελία, δι; οὐσονούπω τίθεται δι θεμέλιος αὐτοῦ λιθοῦ. Οὕτως ἐξομαλυνομένης, Μαγχλειότατε, τῆς ἀρορώστης τὸ Βαρβάκειον κληροδότημα ὑποθέτεως, δὲν θέλει βαχδύνει καὶ τὴν σύστασις τοῦ Βαρβάκειου Δυκείου, οὗ μέρος θέλει ἀποτελεῖ καὶ η ναυτικὴ διδασκαλία, ἡτις καὶ εἰς ἄλλη διδακτήρια θέλει εἰσαγθῆ ἐπὶ τὸ πρακτικότερον διδασκομένη, καὶ τοιουτοτρόπως θέλει ἀναπληρωθῆ απουδαίξελειψις, βλέπτουσα τὴν πολυάριθμον τάξιν τῶν ἡμιτέρων ναυτῶν.

Ε'. ΠΕΡΙ ΕΣΠΕΡΙΚΗΣ ΤΑΞΕΩΣ ΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΚΑΙ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ.

Ἐν τοῖς ὄφειταικένοις, Ἐλληνικοῖς Σχολείοις τε καὶ Γυμνασίοις διετάχθη νὰ γίνωται καὶ η ἡμέραν ἐν ταῖς τάξεσι προσευχὴ τῶν μαθητῶν, καὶ η ἐκκλησίας αὐτῶν ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῶν διδασκαλῶν, καὶ ἐκανονίσθη λεπτομερέστερον τῆς τε φοιτήσεως καὶ τῆς διαγωγῆς ὁ Ἑλεγγος, δι; δὲ καὶ τῆς προσδόου αὐτῶν, ως περὶ τούτου διελαθον ἐν τῇ ἀπὸ 28 Φεβρουαρίου π. ε. ἐκθέσαι μου.

Τὸ ἥρθον 18 τοῦ περὶ ὄργανισμοῦ τῶν Σχολείων καὶ Γυμνασίων νόμον ἀπέτει νὰ κανονισθῇ διὰ δικτάγματος τὸ τῶν ἐκπαιδευτηρίων ἑορτολόγιον. Ἐπειδὴ δὲ οὐδεμία πρόνοια περὶ τούτου εἴχε λατρεῖ, ἀνωμαλία μεγίστη ὄφειται περὶ τὰς ἐορτὰς καὶ μεγίστη διπλόνη χρόνου ἐγίνετο, τὸ διέταγμα τῆς 'Υ. Μ. ὑπὸ ἡμερομηνίαν 26 Ιουλίου π. ε. θρισσεὶ τὰς ἐορτὰς καὶ η ἐπικρατοῦσα σύγχυσις ἤρθη.

Οὐχ ἦττον μεγίστην προϊζένει εἰς τὰ δημόσια ἐκπαιδευτηρία καὶ η ἀγεν τοῦ ἐλέγχου ἴδιαιτέρων διδασκαλίας τῶν δημοσίων διδασκαλῶν εἰς τὰ ἴδιωτικὰ ἐκπαιδευτηρία καὶ ἀλλαχοῦ. Κατὰ τῆς βλάβης ταύτης τινὲς τῶν Γυμνασιαρχῶν ἐπαγκληπτικῶν ἐξηγέρθησαν μεταξὺ δὲ τούτων δι; αξιότειμος Γυμνασιαρχος Κ. Ν. Χορτάκης ίδοις πῶς ἐξηγέται εἰς τὴν ἀπὸ 7. Ιουλίου π. ε. ἐκθεσιν αὐτοῦ. «Λήξαντος τοῦ σχολιακοῦ ἔτους ἔτους, νομίζω καὶ λόγον ν' ἀναφέρω καὶ αὐθίς εἰς τὸ ὑπουργεῖον, δι; οὐλοὶ φάνεται ἀτοπον καὶ σκανδαλώδες νὰ σχηματίζωσιν οἱ διδάσκαλοι τῶν Ἐλληνικῶν σχολείων ἐκ τῶν εὐποριωτέρων καὶ τῶν ἐγόντων δῆθεν ἀνάγκην επρογυμνάσεως μαθητῶν τῆς ίδίας αὐτῶν τάξεως αὐλλην πάξιν, τὴν ὑποίσην γὰρ διδασκαλίαν ἐκ δευτέρου... ἐπὶ διδάκτροις τὰς αὐτὰς μαθημάτων....»

Ἐπὶ τούτῳ ἐξεδόθη τὸ ἀπὸ 18 Αὐγούστου π. ε. διάταγμα, ὅπερ ἀπογόρευσεν ἀπολύτω; τὴν σύστασιν ἰδιωτέρων ἐπὶ διδάκτροις παραδόσεων καὶ ἀκανόνιτε τὰ περὶ διδασκαλίας ἐν τοῖς ἰδιωτικοῖς ἐκπαιδευτήριοις ἡ ἀλλαγή.

Ἐν τοῖς τῶν Γυμνασίων μαθήμασιν ὑπάρχει καὶ τῆς παιδαρικτικῆς φυσικῆς διδασκαλία, πλὴν τῆς παράδοσις τοῦ μαθήματος τούτου ἀποτεῖ, καθὼς καὶ τὸ ὄντων αὐτοῦ δηλοῖ, πειράματα, διὸ ἀνευδόλως γίνεται καταληπτὸν, ἀντικριτικόν, ματκιστονίκον οὗτον καθιστάμενον. Οθεν ἡ Ὑετέρα Μεγαλειότης διέταξεν ἦδη μὲν τὴν διὰ τὰ ἐν Ἀθήναις ἀδύο Γυμνάσια προμήθειαν τῶν ἀναγκαίων παιδαρικῶν λειτουργίας τοῦτον καθέλων πλούσιον παθότερον γίνεται τὸ σπουδαῖον καὶ τοῖς παιδευομένοις μάλιστα ἀναγκαῖον τοῦτο μάθημα, καὶ βοηθός καθόλου πλούσιος παθότερον αἱ διὰ διατάγματος τῆς Ὑ. Μ. συσταθεῖσαι παρ' ἐντολὴν ἔκαστη Γυμνασίῳ καὶ Ἐλληνικῷ σχολεῖῳ β.βλ.ισθῆσαι.

ΣΤ'. ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΧΟΛΕΙΩΝ.

Τὸ δημόσιον κατάστημα τοῦ Σχολείου καὶ Γυμνασίου ἐν Ναυπλίῳ κατεστάθη ὅλως ἀγροτον, καὶ τὸ παρελθόν ἐτος ἐκινδύνευσεν ἡ ζωὴ πολλῶν μαθητῶν. Φυριαθείσης τῆς ἀναγκαίας διπάνης περὶ ἀνοικοδομήσεως τοῦ καταστήματος τούτου, ἡ Ὑ. Μ. ἐνέκρινε τὸ σχέδιον τοῦ οἰκοδομήματος καὶ ὁ Θεμέλιος λίθος ἐτέθη κατὰ τὴν 25 Ιανουαρίου, θυμέραν ἐπέτειον τῶν ἀποβοτηρίων τῆς Ὑ. Μ. ἐν Ἑλλάδι.

Ζ'. ΣΥΣΤΑΣΙΣ ΝΕΟΝ ΙΑΙΟΤΙΚΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΟΥ.

Ἡ μέση ἐκπαιδευσις προσεκτήσατο κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο καὶ δύο νέα ἴδιωτικὰ ἐκπαιδευτήρια ἐν Ἀθήναις συστήνεντα ἀδειὰ τῆς Κυβερνήσεως, τὸ μὲν, Λύκειον ὄντας οὐδέποτε, εἰς διδασκαλίαν ἀρρένων, τὸ δὲ πρὸς ἑταίρευσιν κορασίων. Καὶ τῶν ἐν Σύρω δέ δύο ἴδιωτικῶν διδακτηρίων κύριόθη ὁ τῶν διδασκόντων ἀρεθυδός, καὶ οὕτω τὸ μὲν πρῶτον καὶ ἀρχαιότερον ἔχει ἥδη καθηγητὰ; καὶ διδασκαλούς 17, τὸ δὲ δευτέρων 16, ὃν οἱ πλεῖστοι, ὡς καὶ ἀλλαγῆς ἐπέρειν, ἀνήκουσσι εἰς τὸ ἑκατὸν Β. Γυμνάσιον καὶ Ἐλληνικὸν σχολεῖον.

Η'. ΣΥΣΓΑΣΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΔΑΚΤΗΡΙΟΥ.

Δημόσιον Ἐλληνικὸν σχολεῖον νέον συνεστήθη μόνον ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐν Αμπλιαπόλει, εἰ καὶ εἰς πολλὰ μέρη ὑπάρχει ἀνάγκη, οἷον ἐν τῷ δήμῳ Φωτίδος, ἐν Δρυμεῖσῃ, ἐν Καρυταίνῃ καὶ ἀλλαχοῦ, ἀδένυτον δῆμον; ἐπὶ τοῦ παρόντος νὰ συσταθεῖσται τὰς ἔνεκεν ἐλλείψεως Ἐλληνοδιδασκαλίων.

ΜΕΡΟΣ Γ'.

Αγωτάτη ἐκπαιδευσις.

Α'. ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ.

Ἐν τῷ ἀνατέτο τούτῳ τῆς ἐπιστημονικῆς ἐκπαιδεύσεως ἰδρύματι, εἰς ὃ ἐκπαιδεύονται οὗτοι τῶν

ἐλληνοποιίδων καὶ εὐπορίκων καὶ ἐπιστήμης ὑφίσταται, ἐγένοντο κατὰ τὸ ἐν λόγῳ σχολείον ἓτος; τὰ ἐξῆντα;

Δικταγή τῆς Ὑ. Μεγαλειότητος τὸ μάθημα τοῦ Ρωμαϊκοῦ δικείου ἐπανελήφθη ὑπὸ τοῦ καὶ πρότερον παραδίδοντος αὐτὸν προεβ. Εἰσιθητικοῦ δύο καθηγηταῖς καὶ συνεστάθησαν δύο ἔδραι, ἢ τὰς δριθικλιμολογίας καὶ ωτιατρικής, καὶ ἡ τῆς φυσιολογίας. Τὸ μάθημα τῆς φρεγματολογίας, ὡς λίγην οὐσιώδες, γεράσθησεν τῆς καθέδρας τῆς μαθευτικῆς διὰ διατάγματος τῆς Ὑ. Μ. τῆς 18 Ιουλίου 1856, ἀπετέλεσεν ιδίαν ἔδραν, συντεθείσης τῆς διδασκαλίας αὐτοῦ τῷ τῇ παθολογικῆς ἀνατομίας ἐκτάτῳ καθηγητῷ ἐπεριορίσθη δὲ ὡς ἔκτακτος καθηγητής καὶ τὸ μάθημα τῆς ταπεγγαρικής ἀνατομίας ἐφηρημοσύνης εἰς τὴν γειρουργικὴν ὁ διευθυντή τοῦ ἀνατομικοπαθολογικοῦ Μουσείου. Κατὰ τὰς ἐπαγγελημένας δὲ γνώμας τῆς ἑτρικῆς σγρολής, ἢ διεκριθεῖσα πρώτην ἔδραν τῆς εἰδικῆς νοσολογίας καὶ θεραπευτικῆς ἀπὸ τῆς ἑτρικῆς κλινικῆς, συντηνόθη αὐθίς, διαρροιθέντος διὰ διετάγματος τῆς Ὑ. Μ. νὰ παραδίδωνται τὰ μαθήματα ταῦτα ὑπὸ δύο καθηγητῶν, ὃν δὲ ἔτερος νὰ ἔταιρος τῆς ἑτρικῆς κλινικῆς.

Ἡ σγρολή δὲ, ἥτις ἐπρεπε ταχέως, νὰ καταρτισθῇ ἦν τὸ Θεολογικόν. Τοῦτο ἐγένετο διὰ τοῦ διορισμοῦ τακτικοῦ καθηγητοῦ τοῦ ἐξ Ιεροσολύμων καλεσθέντος ἀρχιμανδρίτου Κ. Δ. Κλεόπα, δοτού πρὸ πολλοῦ ἔργου τῶν μαθημάτων τῆς Διγματικῆς Θεολογίας.

Τὸ Αθηναϊκὸν Νεότερον Μακευτικὸν σχολεῖον, θεωρούμενον ὡς παράρτημα ἐν μέρει τῆς πανεπιστημιακῆς διδασκαλίας, ἀτε διευθυνόμενον ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ τῆς Μακευτικῆς καὶ ὡς διδασκομένων ἐν αὐτῷ τῶν φοιτητῶν τῆς ἑτρικῆς τὸ πρακτικὸν μέρος τοῦ μαθήματος τούτου, ἐλ.β.βλ.ισθ. διὰ νόμου καταρτισθέντος ὑπὸ τοῦ Υπουργοῦ τῶν Επατερικῶν.

Διέλασθον τὰ διάγρα ταῦτα πρὸ τοῦ Μακευτικοῦ σχολείου, οὐ παγιμένου δῆλως; εἰς τὸ Υπουργεῖον τῶν Επατερικῶν, ἐνεκά τῆς διπλήρωθείσης σγέζεως αὐτοῦ πρὸ τοῦ Ηγεμονιστήμιον.

Οἱ τῆς ἑτρικῆς σγρολής φοιτηταὶ ἐδιδόσκουντο μάχοι τοῦδε τὴν κλινικὴν ἑτρικὴν ἐν τῷ πολιτικῷ νοσηκομείῳ ἀλλ ἐπειδή, τῶν ἐν αὐτῷ σεμνῶν διλέγουν δῆμον, δὲν παραστατέζουντο αἱ διάρροροι; νότοι καὶ τὰ κατὰ μέρες συμπτώματα ἐν αὐτοῖς, τὸ πρακτικὸν τοῦτο τῆς ἑτριτήμης μάχος ἐλλειμματικῶς πως; ἐξ ἀνάγκης ἐδιδόσκετο· ἵνα λοιπὸν ἐξαγωνηταὶ πληρέστερον οἱ τῆς ἑτρικῆς φοιτητοί, ἡ Ὑ. Μ. εὐηρετεῖσθη διὰ διετάγματος τῆς 10 Αὐγούστου π. ε. νὰ συστήσῃ ἀστυκλινικόν. Ἡ σύστασις ταῦτας ἐστιν ἐτοιμασίας καὶ συναντιληπτική τῶν κατὰ τὴν πόλιν νοσούντων πενήτων, διώρειν οὕτω θεραπευομένων ὑπὸ τῶν συνιστώντων τὴν διεύθυνσιν τῆς ἀστυκλινικῆς ἑτρον. Ἡ πραγματοποίησις τοῦ μέτρου τούτου γενήσεται κατὰ τὸ τρέχον ἓτος.

Τὸ ἑτροτυνεύδριον ὑπεύθυνο πολλάκις παράπονα

περὶ τῆς ἀτελοῦς προπαρασκευῆς τῶν μαθητῶν τοῦ φαρμακευτικοῦ σχολείου καὶ τῆς μὴ ἀπογράφεται στοιχειώσεως εἰς τὰ προπαιδευτικὰ μαθήματα, ἐπειδὴ δὲ, διπέρ καὶ σπουδαιότερον, περὶ τῆς ἀπειρίνες αὐτῶν περὶ τὸ πρακτικὸν τῆς φαρμακοπείας μέρος. Ηγούλην αὕτη συνέταξε κανονισμὸν, διότι ἔξετάσθη ὑπὸ τοῦ ἱατροσυνεδρίου καὶ ἀποτελεῖ τὸν τὸ ἀπὸ 21 Οκτωβρίου π. ε. Β. Διάταγμα.

Β'. ΠΕΡΙ ΒΙΒΛΙΟΦΗΚΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΝ ΑΤΤΙ:

ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ.

Η Γ'. Μ. τύπεστήθη νὰ ὁργανίσῃ τὴν ἐν τῇ Βιβλιοθήκῃ νομισματικὴν συλλογὴν, καὶ ἐπὶ τούτῳ διώρισεν εἰς αὐτὴν εἰδικὸν νομισματογράφον, δρισθέντων δμας καὶ τῶν καθηκόντων αὐτοῦ. Τὰ νομίσματα ταῦτα κατατατέμενα νῦν ἐπιστημονικῶν, θέλουσι γίνεσθαι καὶ γράψυμα τοῖς εἰς ἀρχαιογνοσίαν ἀσχελουμένοις φοιτηταῖς καὶ ἄλλοις λογίοις ὑπὸ τὴν διεύθυνσαν τοῦ εἰρημένου νομισματογράφου. Η αὗξησις καὶ συντήρησις τῆς βιβλιοθήκης δογίλονται εἰς τὸν ἀκάμπτον ζῆλον τοῦ Βρέρου αὐτῆς, δοτὶς τὰ πάντα διφέρει ἐμφρόνως, μὴ ὑπόργοντος μάλιστα οὐδενὸς ὀργανισμοῦ αὐτῆς. Η Ἑλλαιψίς αὕτη ἀνεπληρώθη τόδη, διὰ τῆς ἐκδόσεως τοιούτου, συνταχθέντος ἐπὶ τῇ βάσει ἑτέρων εὑρωπαϊκῶν καὶ τῶν τέως ὑπαρχούσων ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ συνγενεῖσιν. Διὰ τοῦ κανονισμοῦ τούτου δρίζονται τὰ περὶ τῆς δημοσίας χρήσεως τῶν βιβλίων, καὶ τὰ καθηκόντα καὶ ἡ πρὸς ἄλλοις τῶν ὑπαλλήλων αὐτῆς σύζηται.

Γ'. ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΛΣΤΕΡΟΣΚΟΠΕΙΟΥ.

Περὶ τοῦ 'Αστεροσκοπείου λυποῦμαι ἀναχέρων διότι οὐδεμία ἔργατον ἐν αὐτῷ ἐγένετο, ἔνεκκα τῆς ἐπ' αἱριστον χρόνον ἀποντίκες τοῦ διευθυντοῦ αὐτοῦ καὶ ἄλλων τινῶν ἐλλείψεων. Εν τούτοις πᾶσα προσπάθεια καταβάλλεται, ἵνα ἐκ τῶν ἐνόντων γίνη ἔναρξις μικρῶν τινῶν ἔργωντον. Χαίρω δὲ ἀναγγέλλων τῇ Γ'. Μ. διότι ἐκ συνεννοήσεως τοῦ ὑπουργείου μετὰ τοῦ φιλογενεττάτου Κ. Σίνα, ἡ τύχη τοῦ σπουδαίου τούτου καταστήματος θέλει στηριγμήν ἐπὶ ἐδραίων βάσεων, τῇ προθύμῳ συνδρομῆ τοῦ εὐγενοῦς τούτου γόνου τοῦ ἴδρυτος τοῦ 'Αστεροσκοπείου.

Δ'. ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΝ ΜΟΥΣΕΙΟΝ.

Η Ελληνικὴ γέρων, καίτοι συλληφθεῖσα ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς δυτικογρίας αὐτῆς, ἔχρυψε καὶ κρύπτει ἐν τοῖς κόλποις αὐτῆς πολλά καὶ τιμαλρή διτί λειψανα τῶν παμπληθῶν ἀναθημάτων τῆς πρὸς τὴν ἑκυτῶν θρησκείαν εὐτελεῖς τῶν ἡμετέρων προγόνων, καὶ τῶν λοιπῶν ἀριστερογημάτων τῆς ἀρχαίκης τέχνης. Η ἀνασκαφὴ, ἡ ἀνακάλυψη καὶ ἡ τακτικὴ αὐτῶν τοποθέτησις ἐπὶ τῶν θέσεων, ἔνθι ἄλλοτε νεκρά καὶ διπλάμποντα, δύναται ν' ἀποτελέσῃ περικαλλές ἀρχαιολογικὸν Μουσεῖον ἀπασχαν τὴν Ελληνικὴν γῆν. Επειδὴ δμας πολλά τῶν λει-

πόνεινται, καὶ δὲν δύνανται ἄνευ μεγάλων δυτηρέων νὰ γρηγοριέσσωται εἰς τοὺς περὶ τὰς ἀρχαιογνωσίους ἀπογελουμένους, τὸ ὑπουργεῖον ἐτημέσιου κατ' ἔτος 10 γιλ. διχρυμάς, ἵνα γρηγοριέσσωσιν εἰς βεβητόδου ἀνέγερσιν ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου. Σύδια διὰ δὲ οἰκοδομῆς ἐμπλετήθησαν καὶ ἐπὶ τῶν προκατόχων μου, ἀλλ' ἡ διπλάνη ἦν μικρὰ καὶ τὸ ἔργον μέγα. Τὴν δυσχέρειαν ταῦτην συνεῖδὼν ὁ ἐν Ηστροπόλει δικρέμνων φιλογενέστατος Κ. Βαρναρδάκης, ἔγνω ἵνα αναγείρη τοισῦτον ἐν Αθήναις ιδίᾳ διπάνη, ἀποστέλλεις τόδη πρὸς τοῦτο τὰ πρῶτα κεφάλαια. Επειδὴ, Μεγαλειότατε, ὁ λόγος περὶ ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου, πληραρθεῖ τὴν Γ'. Μ. διτιαὶ ἀνασκαφαὶ διακοπεῖσσι: ἀπὸ τοῦ 1840, ἐπανελήφθησαν κατὰ τὸ λαζαν ἔτος, καὶ μετ' εὐχαριστήσεως περιτηρῶ. Ότι αἱ ἀρχαιολογικαὶ ἡμῶν συλλογαὶ πλουτίζονται καθ' ἐκάστην δικά νέαν ἀρχαιότητος μνημείων.

ΚΕΤ. Γ'.

Γενικαὶ σκέψεις.

Καταλήγων τὴν ἔκθετιν ταῦτην, νομίζω καθῆκεν μου νὰ στηριώσω ἑνταῦθα γενικάς τινας σκέψεις περὶ τῶν βελτιώσεων, δις μοι κατέδειξεν ἀναγκαιοτάτας ἡ ἐπὶ ὅλον ἐνιαυτόν ἐνδελεχής, τολμῶ εἰπεῖν, μελέτη καὶ ἡ συνάρτει τῶν ἀφορώντων τὸν σπουδαιότατον τῆς πατιδείας κλάδον.

Δ'. ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ.

Ἐντκείμει ἡ πρόοδος; ὑπὸ δύο διπόζεις παρουσιάζεται, ἥτοι κατ' ἑκτασιν καὶ κατ' εἶδος.

Η σύστασις καὶ συντήρησις τοσούτων δημοτικῶν σχολείων εἰς Κράτος, ὡς ἡ Ἑλλάς, ἀποδεικνύει ἀριδάλως, διτιαὶ παρ' ἡμῖν ἐγένετο πρόοδος κατ' ἑκτασιν τοιαύτη, δοτη, δύναμαι θερρούντως νὰ εἴπω, παρ' οὐδενὶ ἄλλῳ ἔθνει ἀνεράντη ἐν ἕστι γράνη. 'Αλλ' ἡ πληθὺς τῶν σχολείων καὶ ἡ ὑσημέροις αὔξησις τῆς συρρόης τῶν ἐν κύτοις διδασκομένων παιδῶν, εἰς οὐδὲν πρέπει νὰ λογισθῶσιν, εἰν μὴ συνοδεύωνται διὰ καταλλήλου διδασκαλίας, αἵποτε τεινούστης πρὸς τὴν ἡθικὴν πρὸ πάντων τῆς νεολαΐκης μάρφωσιν. 'Ως πρὸς τὴν κατ' εἶδος τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως πρόσδον πολλῶν λόγων ἔνεκεν αἱ κατὰ καιρούς προσπάθειαι τῆς Κυβερνήτεως δὲν ἐπήνεγκον οἶον ἀποτέλεσμα ἐπιθυμεῖ ἡ πατρικὴ τῆς Γ'. Μεγαλειότητος κτροδία. Διὸ φρονῶ, Μεγαλειότατε, διτιαὶ τοῦ λοιποῦ ἐπὶ τῆς διευθύνσεως τοῦ πνεύματος τῆς δημοτικῆς διδασκαλίας ὁφείλει νὰ ἐπιστήῃ πρὸ πάντων τὴν προσφήτην αὐτοῦ τὸ ὑπουργεῖον τῆς πατιδείας. Τὰ δημοτικὰ σχολεῖα δὲν ἔγουσι βεβαίως μόνον σκοπὸν νὰ διδάσκωσι τὴν ἀναγνωσίν, τὴν γραφὴν, τὴν ἀριθμησιν κτλ. ἀλλ' εἰσὶ πρὸ πάντων προωρισμένα νὰ συντελῶσιν εἰς τὴν ἡθικοίσιν τοῦ λαοῦ, ἀναπληροῦντα, ιδίως διὰ τοὺς ψάνιαν τούτων ἐσπαρμένα δύναται καὶ εἰς καταστροφὴν τῶν ἀπόρων τάξεων παῖδες, τὴν ἐν τῷ οίκῳ πρώ-

τὴν καὶ ἀπαρκείτητον ἀνατροφήν. Ἀλλ' οὐδὲ δοθῆ τὸ προσήκουσα διεύθυνσι; εἰς τὴν ἐν τοῖς ὀημοτικοῖς σχολεῖοῖς διδασκαλίκιν, οὐδὲν ἄλλο συντελεῖ εἰπεῖ· ἡ ἐν Χριστιανικῇ ἀρετῇ μόρφωσις, τῶν ὀημοδιδασκάλων. Οἱ δημοδιδάσκαλοις ἔστι τὸ δργάνον, διὰ τοῦ ἑνεργεῖται ἐπὶ τῆς ἀπάλης τῶν παιδῶν ακρότιξ· ἡ γένοποιίς τῆς ἔξουσίζει μέριμνα. Αὕτης διὰ τοῦ ἑδίου παρατίθενται καὶ διὰ τῆς διδασκαλίας αὐτοῦ προστοικάττει ἐνκράτους ἀνθράκας καὶ ἀγριθίας πολίτες, ἐμπνέων τὴν πρᾶσι τὰ θεῖα ἀριστίατιν, τὴν πρᾶσι τὴν πατρίδα καὶ τὸν ἀρχηγὸν αὐτῆς ἀγέπτην, τὴν εἰς τοὺς νόμους καὶ τὰς ἀρχὰς ὑποταγὴν, τὴν πρᾶσι ἀλλήλους; διαδίδει. Αὕτοις παρίσταται ἡ εἰκὼν ἐμφαντικὴ δημοσίων καὶ ἴδιωτικῶν ἀρετῶν, ἡς δεσμὸς ἡθικὸς, μεταξὺ τῶν πολιτῶν καὶ τῆς Κυρεανῆστως. Οἱ τέλειοι δημοδιδάσκαλοις μετὰ τοῦ τελείου ιερέως καὶ τοῦ τελείου Εἰρηνοδίκου ἐνεργοῦσιν ἐπὶ τῆς κοινωνίας ἀκοτελευματικότερον, ἢ τὰ μᾶλλον πολέτλοκα καὶ δαπανηρὰ κατασκευασματα, καὶ καθιστῶσι σγεδὸν περιττὴν τὴν γρῆσιν παντὸς ἀλλού διοικητικοῦ δργάνου. Εἰς τὴν ἀπόκτησιν ἃς τελείων δημοδιδασκάλων πρέπει νὰ τείνωσιν ἀπαντεῖς οἱ ὑπὲρ τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως; ἀγῶνες; τῆς κεντρικῆς ἔξουσίας, διέτι ἐντεῦθεν θέλει προκίψει ἡ κατ' εἰδῶς πραγματικὴ πρόσοδος ἐν τῇ δημοσίᾳ τοῦ λαοῦ ἐκπαιδεύσει. Τὰ κατὰ τὸ παρελθόν ἔτος ἐπὶ τούτου γενόμενα, καὶ περὶ τοῦ θιέλαρχον ἀνωτέρω, πέπεισμα: ὅτι μέγιστον θέλοισται πρᾶσι τοῦτο συντελέσσει.

ВЪ МЕСИ ЕКЛАДЕУЩИХ.

Απὸ τῆς δημοτικῆς εἰς τὴν μάστην ἐκπαιδεύσαν
μεταβολίνων, αὐγαρίστως προγιαγτέουμενοι πλειότεροι
ἔσθι τὸ περὶ διεκκλεψίους τοῦ μέσους τούτου τῇ;
δημοσίᾳ; ἐκπαιδεύσαν; Κάτημα, διότι ἡ 'Υπ. Με-
γαλεώτης κατὰ τὸ παρελθόν ἔτος πλεῖστα διέτα-
ξε πολὺ ἐνομοθέτησεν εἰς προσδοκούνταν τῇ; μεταβο-
λήματα; ταῦτα.

Τὰ Ελληνικὰ Σχολεῖα καὶ τὰ Γυμνάσια, διπλού
εἰσιν ὡργικωτάτα παρ' ἡμῖν, ἀποδίδονται καριω-
τές τὸν γραμματολογίαν, ἵτοι τὴν σπουδὴν τῶν
ἀρχαίων γλωσσῶν. Καὶ ὅμως οἱ κλασικοὶ λεγόμενοι
γνώσεις, εἰς ἓν τὴν παρόντυσιν ἀποχίτεσται καὶ
χρόνος μυκρός καὶ δεπάνη οὐ συμφένει, οὐδέτολε; εἰ-
σιν ἀναγκαῖα εἰς τὸν μὴ πρωτιθέμενον νὰ γίνῃ δι-
δόσκαλος, νομικός, ἴατρός, ἀλλὰ πρωτεμόντε, ἐπε-
καὶ πολλῶν λόγων, νὰ ὠρθελήτη ἐπίστη: τὸν κοινω-
νίαν γνωμένος γειωργὸς, βιομήχανος, τεγνίτης, ναύ-
της, ἔμπορος κτλ. Διὰ τὸν τοιοῦτον παῖδα πρὸς τὸ
φέρει εἶπεν ἡ διὰ πολλοῦ γέροντος καὶ μόγιθου ἐκ-
μάθησις τῆς Δακτυλίδος φιλονῆτες ἢ τῶν ἀρχαίων τῆς
Ελληνικῆς διαλέκτων; Μὲν εἶναι ἄρα γε μαρτύρια
πρωτικήτερον νὰ γνωρίζῃ οὗτος τὴν στοιχειώτερην
γνώσειν, ἐπομένως τοῦ εἰς τὰς ακθημερινὰς τοῦ
βίου φυσικὰς, ἢ τὰς ἁνθρωπινὰς παραγωγὰς ακτι-
στατικὰς ὁμοίας τινᾶς γένες, ἢ τὴν ακτασκευὴν ὡρε-
λίμου τινᾶς μηνύ τινᾶς;

γχνιτσμόν, οἱ ἐκ τῶν δημοτικῶν συγείειων ἔξεργο-
μενοι, ἢ πρέπει νὰ παρατηρεῖσθαι εἰς τὰ ἐν αὐτοῖς
διδαχθέντα, ἢ ἀνάγκη πᾶσαν ὑφρίστηκε γραμμα-
τολογικῆς σπουδῆς. Οἱ πλεῖστοι ὑπὸ τῆς πρὸς τὴν
παιδείαν ἐρέσεως παρασυρόμενοι, χωρὶς νὰ κατα-
μετρήσωσι τὰς δικυνοτήτακας αὐτῶν δυνάμεις, ἢ τοὺς
γραμματικῶν κύρων πόρους, εἰσέρχονται ἐν τοῖς πο-
λυχριθμοῖς τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως καθιδύτημασι.
Αυτοταχὺς δημοτικὸς ἄνθρωπος εἶναι μέτρῳ τοῦ μαθητικοῦ αὐτῶν
σταδίου, ἀποκαθίστας, ἢ μὴ διηγήσενοι νὰ ἐπαρκά-
σωσι γραμματικῆς. χαίρειν λέγοντες καὶ μαθήματοι
καὶ διδασκαλίαις, καὶ πάραγγα ζωῆς ἐπιειδεώσυσιν δίκιος
ἐπροπαρακεντήσατοι πρὸς οἰνοδήποτε βιωφελές ε-
πάγγελμαν μαρτυρεῖ δὲ μου τὸν λόγον ἡ μεγίστη
μέν πληθὺς τῶν μαθητῶντων ἐν ταῖς ακαδημά-
ταξίστιν, ἢ ἐπειτέλη δὲ καὶ δυσκανάλογος ἐλάτ-
τωσις αὐτῶν κατὰ τὰς ἀνωτέρας.

Ταύτης λοιπόν παρ' οὐδὲν ἐλλείψεις σχολείων,
ἐν οἷς εἰ μὴ ἀρκεύμενοι εἰς τὰ τῶν δημοσιευμάτων σχο-
λείων μεθήκατε, μὴ θέλοντες δὲ οὐ μὴ δυνάμενοι
νὰ διενύστε τὸν ἐκτεταμένην κύκλον τῶν κλασ-
σῶν μεθηδότων, νὰ εἴρεσθαι διδασκαλίκαν, διηγα-
μένην ἐν βραχεῖ γρόνῳ νὰ καταστήσῃ αὐτοῦ ἀξίους
εἰς τὴν ἐπιτροπὴν ἐξάτκητιν βιοπορείστικῶν ἔργων, οὐ
νὰ προστομάζῃ αὐτοὺς ἀρκαδίντως πρὸς τὴν πε-
ριττέως ὑπό τοι; εἰδεικοὶ τῶν τεχνῶν οὐ τοῦ ἐμπο-
ρίου ἐκπαιδευτηρίους σπουδήν. Τιμῆται σχολεῖα
πρὸς χρέωνταν εὐθείακαρονται· ἐν Γερμανίᾳ ὑπὸ τὸ διοικητικό
Real Schule, παρατεταμένονται κατ' ἓτος πληθεῖς
ῶντες τεχνώτατων γεωγράφων, βιομηχανῶν, τεχνιτῶν,
εἰκόνων κτλ. Συνεστάθησαν δὲ τοιαῦτα κατ' ἐν
Γαλλίᾳ ἡ πόλη τοῦ ἕτου: 1835.

Έκ τοῦ προσδιορισμοῦ μαθημάτων ταύτην ἐν τοῖς Ελληνικοῖς σχολείοις ἔξιάγεται, Μεγαλειότατα. Ήταν δὲ περὶ Σχολείων καὶ Γυμνασίων νόμος τοῦ 1833 σκοπὸν εἶχε νὰ δώσῃ πρακτικὴν τινας τάσιν εἰς τὴν ἐν τοῖς διδακτυρίοις τούτοις διδασκαλίαν· οὐλλαγὴν ἐν τοῖς αὐτοῖς καθιδρύμασιν ἔγινεται, δύο διαφόρων σχολῶν, τὴν ἀπόκριεν τὴν ἀπαντήγηκε τὴν τοῦ ἑτέρου ὑπορτέρηγοιν, οὗτος, παραγγελματίσθεντος τοῦ πνεύματος τῆς; νομοθεσίας, κατεστάθησαν κατὰ μικρὸν απαντα τὰ Ελληνικὰ σχολεῖα κατώτερα μόνον τῶν Γυμνασίων τέλεια. Οὕτις οὐσίαγονη νὰ δοῦται εἴδεται πάρα γῆραντα πρακτικὴ τάσις εἰς τινα τῶν Ελληνικῶν σχολείων, οὐ κάλλιον εἶπειν, νὰ μεταγγηματίσθενται τινας ἔτι αὐτῶν εἰς προτεχνολογικά, οποιας δινυκταί τις θεωρεῖται· γ' αποκλέεται τὸ περιττὸν οὐ λίγος εἰλισταί ποντα παρ' ἥμιν σχολεῖον· ἐπειδὴ δὲ τοῦτο ἀκατέρθωτον εἴπει τοῦ παρόντος τυγχάνει, δινεκκα πολλοὺς αἵτιῶν καὶ ποὺ πάντων τῆς Ελλειψίεως διδασκαλίαν καταγγέλλουν πρὸς τὴν προτεινομένην διδασκαλίαν, φύγοντες τούτοις οὐδὲ συντεθῆσθαι κατά πρᾶπον ἐν Λογοτεχνίαις τοιούτοις εἰδῶν πρόστυπον σχολεῖον, διπλαγότερη εἰς τὴν κατὰ μικρὸν ἐν ταῖς ἀπαρχίζεις πρὸς τὸν εἰρημένον σαμαρᾶν μεταβολὴν μέρους τῶν ὑπαρχόντων ἀτελῶν Ελληνικῶν σχολείων. Επειδὴ δὲ τὴν σύγχρονην προτεχνολογικὴν σχολείων, δέκα τέσσαρα καὶ ἓξ επτάριττα τοῦ παρόντος τὴν πέμπτην

γυμνασιακῶν σπουδῶν ἀπ' ἐνχυτίας μάλιστα νομίζω, δτὶς ἐκ τῆς διεκρέτως τῶν κλάδων τῇ; πατέσιας καὶ ἐκ τοῦ γωρισμοῦ τῶν ἱκανοτήτων, δύναται νὰ προκύψῃ σημαντικὴ πρόοδος καὶ εἰς τὴν ἐντοῖς Ἑλληνικοῖς Σχολείοις καὶ Γυμνασίοις διδασκαλίαν. Προτιμῶ δὲ βεβούως ἀντὶ πολλῶν Γυμνασίων καὶ πολλῶν Ἑλληνικῶν σχολείων ὅλιγότεροι μὲν, παρέσταται δὲ καὶ μᾶλλον πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτῶν τείνοντα.

Διὸς τῆς συστάσεως προτεχνολογικῶν συγκείσιν,
ὅπου θέλουσι συνταξέσαι εἰς τὴν ἀνάπτυξιν καὶ τὸν
πολλαπλασιασμὸν τῶν εἰδικῶν τῆς γεωργίας, τῶν
τεχνῶν καὶ τοῦ ἐμπορίου, ἐκπαιδευτηρίων, συμ-
πληροῦται ἐπιτυχέστατα τὸ διάκλητον ἡμῶν τὸ ἐκ-
παιδευτικὸν σύστημα. Οὕτω πρόστον ἡ δημοτική
ἐκπαίδευσις, ἡ ἀπαρχίτητος αὕτη διεκνοητική τροφή
τοῦ ἀνθρώπου, εἰς φυγαντας ὑπογραιωτική, γεργεῖ
ται ἀνεξαρτέως εἰς ἀπανταχ τὰ τέλη τῶν Ἑλλή-
νων ἐν τοῖς δημοτικοῖς σχολείοις. Ἐκ τούτων ἔξε-
γονται οἱ παιδεῖς μόνον τὸ ἀναγνώσκειν, τὸ γρά-
φειν καὶ τὸ ἀριθμεῖν καλῶς ἐπιστάμενοι· καὶ ἕκα-
μένη ἔγινεν ἀμετον γρείκη τοῦ ἐκ τῶν γειτόνων αὐ-
τῶν πορθμοῦ τῶν πρὸς τὸ Κήνη, τρέπονται ἐξ ἀ-
γάγκης ως ἔχοντας εἰς διάρροιαν ἕργα· ἐὰν δὲ δύ-
νωνται νὰ ἐνταχθοῦνται ἐπὶ τινα ἔτη εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν,
εἰσέργονται ἐν τοῖς προτεχνολο-
γοῖς σχολείοις, ἀρ' ὅν πάλιν ἡ τὸν πρακτικὸν ἀμέ-
σως βίον, βέλτιον παρεπεμπμένοι, αἰσπάζονται,
ἡ πρὸς πλείσια τελειοποίησιν εἰς τὰ εἰδικὰ τῶν
τεχνῶν καὶ τοῦ ἐμπορίου ἐκπαίδευτήρια μεταβολί-
γουσιν. Οἱ δὲ ἐπιστημονικοῦ ἐπαγγέλματος ἑρι-
μενοι καὶ τὰ πρὸς τούτο ἀρχόμενα κεκτημένοι, μετα-
βαινοῦσιν, ἀλλα τῇ ἐκ τῶν δημοτικῶν προπαίδευ-
τηρίων ἐξόδῳ, εἰς τὰ Ἑλληνικὰ σχολεῖα, ἀπό τού-
των δὲ εἰς τὰ Γυμνάσια καὶ ἐξ αὐτῶν εἰς τὰ ἀνώ-
ταταν τοῦ Κράτους Πανδευτήρια.

Τοιοῦτο, Μαγκλειότατε, τὸ μόνον πλῆρες καὶ
ἀρμόζον σήμερον ἐν Ἑλλάδι ἐκπαιδευτικὸν σύ-
στημα, δι' οὗ τὴν μόρφωσιν καὶ ἀνάπτυξιν αἱ ἐπερ-
χόμεναι γενεαί θέλουσιν εὐλογεῖς μὲν εὐεργίτες μη τὴν
πατρίδος τὸν πρῶτον τῆς ἀναγεννηθείσας Ἑλλάδον
Βασιλέα.

Ι'. ΠΕΡΙ ΕΞΟΤΕΡΙΚΗΣ ΤΑΞΕΩΣ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΥ ΕΝ ΤΟΙΣ ΣΧΟΛΕΙΟΙΣ ΚΑΙ ΓΥΜΝΑΣΙΟΙΣ.

Ἐν ταῖς λοιπαῖς εἰς τε τὰ Γυμνάσια καὶ τὰ Ἐλληνικὰ σχολεῖα ἐπενεκτέχι; Βελτιώσεσιν ἔχει ὑπόδρυιν τὸ ὑπουργεῖον ταῦτο τὴν σύνταξιν προγραμμάτων, περιεχόντων τὰ κεράκλια τοῦ ἐκάστου παραδιδομένου μηχανήματος καὶ δινυκτίνων νὰ καταστήσωσι τούς γρεατέρους τὴν σύνταξιν διδακτικῶν βιβλίων τὴν ἐπίτευξιν τῆς εἰς τὰ καθέκαττα ὄμοιοικόρεστου διδασκαλίας, τὴν εἰσαγωγὴν ἐπωτερικοῦ τινος καγονισμοῦ περὶ καθηκόντων καὶ παιθαργίας τῶν μηθητῶν, τὴν εἰς τυχήματα διαδέρεται τῶν πολυπληθῶν τάξεων, καὶ τὴν σύστασιν προγυμναστῶν πρὸ ἐπιχουρίζειν τῶν διδασκαλίων καὶ πρὸς πληρεστέρας ἀπιτήρησιν τῶν μαθητῶν.

ΔΙΑΤΙΚΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ.

·Η τῶν ἴδιωτικῶν ἐκπαιδευτηρίων εὑστασίες, περὶ
ῶν ἐλάχιτη τὸν δευτέριον κερχλαῖρ τῆς παρού-
σης μοι ἐκθέσεως, δὲν τεκμηριώτερος βεβούεις παραχρήν
τῶν δημοσίων σχολείων, ἀλλ' ἀπλῆν μόνον ἐπέ-
κτασιν τῆς πρὸς τὴν παιδείαν κλίσεως· διότι οὗτοι
ἀνεπτυγμένη καὶ πολυειδῆς ἀν ὑποτεθῆ ἢ ἐν τοῖς
δημοσίοις καθιδρύμασι διδασκαλίαι, δέν δύνεται
ἀναμεριθῆλως νὰ εὐχαριστήσῃ καθ' ὅλα τὰς πουκίλας
τῶν πλουσίων περὶ τῆς ἀνατροφῆς τῶν ἐχυτῶν τέ-
κνων ἀπαιτήσεις, ἃς μόνον τὸ ἴδιωτικὸν συμφέρουν
δύναται νὰ ὑπηρετήσῃ. "Ἄθεν θεωρῶ μὲν ὡς εὐέρε-
τουν δεῖγμα προόδου καὶ ὡς ἀναγκαιοτάτην συμ-
πλήρωσιν τῶν δημοσίων καθιδρύματων τὴν σύστα-
σιν νέων ἴδιωτικῶν ἐκπαιδευτηρίων, νομίζω δημος
ἄρευκτον τὴν σύντονον καὶ αὐστηρὰν αὐτῶν ἐπιτή-
ρησιν, διποτάς μή, ἐκ τῆς κερδοσκοπικῆς φύσεως αὐ-
τῶν παρασυρόμενα, παρεκκλίνωσι τῆς διαγεγραμ-
μένης αὐτοῖς ὁδοῦ καὶ ἐεπίπειρσιν εἰς ἐπιδείξεις
ἐπαγγεγούς πρὸς βλάβην τῶν ἐν τοῖς διδασκαλέ-
νων. Ἐκ τούτου ἀναγκαῖον κρίνω νὰ δρισθῶσιν
ἀκριβέστερον καὶ λεπτομερέστερον αἱ περὶ τῶν κατα-
στηκάτων τούτων ὑφιστάμεναι διατάξεις.

Ε'. ΑΝΩΤΕΡΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ.

Περὶ δὲ τοῦ φερωνύμου τῆς Γ. Μεγαλειότητος πανθεῖδικτηρίου, νομίζει ὅτι ἐπέστη ἡ καιρὸς ἵνα δοθῇ αὐτῷ ὁριστικὸς κανονισμὸς, ἐν τῷ δύνανται νὰ ἐπανορθωθῆναι τὰ τυχόν ἑστρακμένως κείμενα. "Ἐγο-
μεν τὴν ἡβὴν ἀρκοῦταν τὴν εἰκοσικετῆ σγεδὸν παιραν ἡ-
μῶν αὐτῶν, εἰς τὴν εὐγερῶς δυνάμεις νὰ προσθέ-
τωμεν τὴν ἐκ τῆς πολυγρονίου τῶν ἀλλων ἔθνων
παιρας ἔξαγγυμένην δι' ἡμᾶς διδασκαλίαν. "Ο, τι δὲ
ἰδίως θεωρεῖ ἐν τῷ εἰκοημένῳ καθιδρύματι γρῆζον
εὐρυτέρας ἀναπτύξεως ἔστι τὸ Φροντιστήριον, διπερ
καὶ αὐτὴ ἡ ἔθνεικὴ φελοτιμία ἀπαιτεῖ νὰ ἥτι τὸ ἀρ-
στον πάντων καὶ αὐτῶν ἔτι τῶν ἐν τῇ πεπαιδευ-
μένῃ Εὐρώπῃ, ὡς πρὸς τὴν σπουδὴν τῆς προγονι-
κῆς ἡμῶν γλώσσης, καὶ διπερ δικαίως πρέπει νὰ
θεωρήται ὡς τὸ μόνον φυτώμεν σπουδαίων καθηγη-
τῶν καὶ διδασκαλῶν τοῦ ἔθνους τοῦ.

ΣΤ. ΠΕΡΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΩΝ.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ λόγος περὶ διδασκάλων, φρείλων καὶ σημειώσων ἐνταῦθα δτὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν τοιούτων δὲν φαίνεται ἀνάλογος πρὸς τὰς ὅσημέραις ἀναφυουμένας ἀνάγκης. Ιντι δώτωμεν λοιπὸν φοπὴν πρὸς τὸ ἐπάγγελμα τοῦτο καὶ ἐπικρατύνωμεν τοὺς ὑπάρχοντας εἰς τὴν κλῆσιν αὐτῶν, ἀνάγκη νὲ βελτιώσωμεν τὰ κατ' αὐτούς. Πρὸς ταῦτο ἐπ' ἀλλοις καὶ δικίοις καὶ κατεπίγουσα φαίνεται μοι ἡ ἐφαρμογὴ τῆς περὶ βαθυτείας αὐξήσεως τῶν διδασκαλιῶν ἀντιμετθεῖσαν σορθωτάτη διάταξις τῶν ἀρθρῶν 41 καὶ 107 τοῦ ὄργανικοῦ περὶ Ἑλληνικῶν σχολείων καὶ Γυμνασίων νόμου. Εὔλογον δὲ ἐπίσης θεωρῶ καὶ τὴν εἰς τὸ ἀρχικὸν ποσὸν ἐπάνοδον τῶν ἔνεκκε εύκονομικῶν λόγων κατὰ τὸ 1842 ἐλαττωθέντων μισθῶν τῶν καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου.

Ζ'. ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.

Κατὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν περὶ τῆς Γ. Μ. ἐμπιστευθέντων μοι σοῦχρῶν καθηκόντων ἔξητησάμην πολλάκις τὴν γνώμην εἰδίκῶν περὶ τὰ ἑκκλησια-στικὰ πράγματα καὶ τὴν δημοσίαν ἐκπαιδεύσιν λογίων τοῦ ἔθνους, ὃν ἐν μέσῳ εὑρέθην χλυθεῖς εἰς τὴν διεύθυνσιν τοῦ Ὑπουργείου, καὶ σχεδὸν πάντοτε ὡφελήθην ἐκ τῶν πολυτίμων αὐτῶν συμβουλῶν. Διὸ καὶ ὅφελων νὰ ὀμολογήσω αὐτοῖς ὡδὲ μηρίας χάριτας. Οὕτω δὲ ἐκ πείρας ἔγνων πάστος ὡφελείας παραγωγῆς ἔσται ἡ παρὰ τῷ ὑπουργείῳ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας ἐκπαιδεύσεως σύ-στασις μονίμου γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου, συγκροτουμένου ἐξ ἀνδρῶν οὐγὶ μόνον ἐπιστυμόνων, ἀλλὰ καὶ ιδίαν περὶ τὴν πρᾶξιν τῆς ἑκκλησίας καὶ περὶ τὴν διδασκαλίαν πείραν ἔγοντων. Τὰ πολύτλονα καὶ δυσχερῆ ζητήματα, ἀτινα παρενοιάζει ἡ φύση καὶ διανοητικὴ ἀνάπλησις τοῦ ἔθνους ἡμῶν, πρὸ πάντων ὡς πρὸς τὰς μεθόδους τῆς διδασκαλίας καὶ ὡς πρὸς τὴν ἐξέτασιν τῶν διδασκαλιῶν βιβλίων, ἀπαιτοῦσι ποικιλίαν γνώσεων, ἣν δὲν δύναται τις νὰ εὑρῃ συγκεντρωμένην εἰς ἓν ἢ δύο ἀτομά. Ἐκ δὲ τῆς μεταξὺ πολλῶν εἰδικῶν ἀνδρῶν συζητήσεως ἔξεργεται συνήθως ἀποφλέστερον καὶ σφέστερον ἡ ἀλήθεια. Τὴν ἀνάγκην τοιούτων γνωμοδοτικῶν συμβουλίων ἐπειράθησαν οἱ προχότοχοι μου ν' ἀναπληρώσωσι δι' εἰδικῶν ἐπιτροπῶν· ἀλλ' αἱ διοριζόμεναι εἰς ἑκάπτοτε ἐπιτροπαῖ, διά τε τὸ πρόσκαιρον καὶ τὸ ἄμισθον αὐτῶν ὀλίγην μόνον παρέσχον βοήθειαν.

Τοιαῦτα, Μεγαλειότατε, ἐν συνόψει τὰ περὶ τῆς ἡνίκαντος ἐκπαιδεύσεως, καὶ τοιαῦται ἐν ὀλίγοις αἱ περὶ βελτιώσεως αἰτίες σκέψεις μου. Εἰς τὴν ἀφήγησιν δὲ ταύτην ὀρμήθην ἐκ τῆς βαθείας τοῦ καθηκοντός μου συναγερμούσας καὶ ἐκ τῆς ἐνδομύχου πεποιθήσεως, ἦτις ἐγένετο μοι ἐκ τῆς μελέτης τῶν πετρογυμέων ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τούτῳ, διτὶ ἡ Γ. Μεγαλειότης ἀσίποτε μετὰ πόθου ἀνεζήτησε τὴν ἀλήθειαν, διποτὲ ἐπ' αὐτῆς καὶ μόνης, ὡς ἐπὶ ἀκραδάντου θεμελίου, ἀνεγείρη τὸ μέγα σίκοδόμημα τῆς ἡθικῆς καὶ διανοητικῆς τῆς νεολαίας διαπλάσεως, ἥτοι τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους τὸ μέλλον (*).

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 1 Φεβρουαρίου 1857.

Χ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ.

ΣΠΑΝΙΟΝ ΠΑΡΑΓΕΙΓΜΑ ΦΙΛΟΤΕΧΝΙΑΣ.

----*----*

Ολίγα ἔτη μετὰ τὸ πρῶτον τέταρτον τῆς ιδίας κατοντκετηρίδος, πόλεμος δεινὸς καὶ πολυχρόνιος

(*) Περὶ τῆς ἀξίας λόγου ἀντιτέρω ἐκδίσιμες θέλομεν γράψειν προσκυνόμενος.

ἔξερράγη μεταξὺ Γαλλίας καὶ Ἀγγλίας, γνωστὸς ὑπὸ τὴν ἐπίκλησιν, πόλεμος ἐκατονταετής. Ἕγεμόνες τῶν δύο τούτων ἐπικρατεῖσαν ἦσαν τότε, τῆς μὲν Γαλλίας Φίλιππος ὁ ΣΤ'. , ὁ ἐπιλεγμένος Βαλουά, τῆς δὲ Ἀγγλίας Ἐδουάρδος ὁ Γ'. , ἀνὴρ φέρτης, πολεμικὸς καὶ πολυμήχανος, αὐτὸς ἐκεῖνος δοτὶς ἐθεμελίωσε τὸ τάγμα τῆς Καλτοδέτης.

Κατὰ τὰ ἔθη τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, οἱ βασιλεῖς τῆς Ἀγγλίας ἦσαν ὑποτελεῖς τῶν μοναρχῶν τῆς Γαλλίας, καὶ ὡς τοιοῦτοι ὠρμυνον πίστιν πρὸς τούτους. Καὶ ὁ Ἐδουάρδος δὲ αὐτὸς, εἴ καὶ διεφίλοντείκει πρὸς τὸν Φίλιππον τὸν θρόνον τῆς Γαλλίας θεωρῶν αὐτὸν σφετεριστὴν τῆς βασιλικῆς ἐξουσίας, οὐχ ἡτοτὸν ἐβίασθη ἐνεκὲ τῆς νεότητός του καὶ ἀλλων περιστάσεων νὰ δώσῃ ὅρκον ὑποταγῆς, τὸν ὅποιον διμις τῆς ηθέτης μιστὰ ταῦτα παρακούσας τὰ προστάγματα τοῦ Κυρίου του τὰ περὶ τοῦ Ροβέρτου Αρτουά, καταδικασθέντος μὲν ὑπὸ τῶν Ὁμοτίμων τῆς Γαλλίας, προστατευθέντος δὲ ὑπὸ τοῦ Ἐδουάρδου. Αὗτη ὑπῆρξεν ἡ κυρία αἰτία, κατὰ τὰ φαινόμενα τούλαχιστον, τοῦ μακροῦ καὶ χαλεποῦ ἐκείνου πολέμου, ἐφ' οὐ συνεχροτίθη ἡ περὶ Κρεσὶ αἰματηρωτάτη ἐκείνη μάχη, καθ' ἣν οἱ Γάλλοι ἡττηθέντες κατὰ κράτος ἀπώλεσαν 1200 εὐγενεῖς ἵπποτας, 1400 ἀλλούς ὑποδεεστέρους εὐγενεῖς, 4,000 ὀπλιτῶν, καὶ 30,000 στρατιωτῶν καὶ λοιπῶν. Μετά τῶν πεσόντων ἦσαν καὶ δύο βασιλεῖς ὁ τῆς Βοεμίας καὶ ὁ τῆς Μαΐόρκας, ἐξ ὧν τοῦ πρώτου ὁ θάνατος εἶναι περίεργος. Εἰ καὶ πρεσβύτης καὶ τυφλός, τίθέλησε νὰ μετασχῆ τῆς μάχης, καὶ ἐπὶ τούτῳ προσέταξε νὰ δεθῇ ὁ ἵππος αὐτοῦ ἐκατέρωθεν πρὸς τοὺς ἵππους δύο ἐκ τῶν περὶ αὐτὸν πολεμιστῶν. Ἐφορεύθησεν δὲ καὶ οἱ τρεῖς, καὶ εἰρέθησαν ιστάμενοι ἐπὶ τῶν ἵππων κατὰ σειρὰν ὅπως δύτε ἐμάχοντο.

Μετὰ τὴν μάχην ταύτην ὁ Ἐδουάρδος ἐλθὼν ἐποιήσθη τὸ Κάλιπτον (Calais), καὶ καταστρατοπεδεύσας περὶ αὐτὸν, καὶ πολλὰ πράττων κατὰ τοῦ φρουρίου, ἤναγκαζε τοὺς ἐν αὐτῷ νὰ παραδοθῶσιν. Οἱ Φίλιππος ἐλθὼν τότε μετὰ διακοσίων χιλιάδων στρατοῦ, τίθέλησε νὰ διαλύσῃ τὴν πολιορκίαν ἀλλ' ἴδων διτὶ ἡτο ἀδύνατον ἀπεγχρῆσεν, οἱ δὲ πολιορκούμενοι, βιζύρμενοι ὑπὸ τοῦ λιμοῦ, ἀπεράσισαν νὰ παραδοθῶσι. Καὶ λοιπὸν ὁ φρούραρχος Ἰωάννης ὁ ἐκ Βιέννης, ἀναβὰς εἰς τὰ τείχη ἐκάλεσε τοὺς Ἀγγλους, καὶ εἶπε πρὸς τὸν σταλέντα κήρυκα Οὐάλτερον Μάγγυν· « Γενναῖς ἵπποτα! » Οἱ βασιλεὺς μου μοι ἀνέθησε τὴν διοίκησιν τοῦ φρουρίου τούτου. Καθ' ὅλον τὸ ἔτος τῆς πολιορκίας, ἡγωνίσθη μετὰ τῶν συστρατιωτῶν μου νὰ πράξω τὸ καθηκόν μου· ἀλλὰ δὲν ἔμεινε πλέον σωτηρίας ἐλπίς, διότι λιμοκτονούμεθα ἦδη. Εἶπει λοιπὸν ἔτοιμος νὰ παραδοθῶ, ἐπὶ τῷ ὅρῳ διμως τοῦ νὰ σεβασθῆτε τὴν ζωὴν καὶ τὴν ἐλευθερίαν τῶν γενναίων τούτων ἀνδρῶν, οἵτινες μετέσχον ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον τῶν ἀγώνων καὶ τῶν κινδύνων μου· ».

Αλλ' ὁ Ἀγγλος ἀξιωματικὸς ἀπεκρίνατο, διτὶ ὁ βασιλεὺς Ἐδουάρδος τοσοῦτῳ ἦτο παρωργισμένος